

fremsettes Lovforslaget nu. Før Udarbejdelsen af det var det mig magtpaaliggende at faa at vide, hvilke Ændringer der fra forskellige Sider kunde ønskes i Loven, og jeg udsendte i den Anledning Spørgsmaal til Landbokommissionen, Husmandsforeningerne og de nuværende Amtskommissioner. De herpaa indløbne Svar findes som Bilag til Lovforslaget. Det er ikke mange og store Ændringer, Lovforslaget indeholder. I alt væsentligt har jeg opfyldt de Fordringer, der er stillede fra de nævnte Institutioner.

De Ændringer, Lovforslaget indeholder, er begrundede i Bemærkningerne til Lovforslaget, og jeg kunde derfor fatte mig meget kort, men jeg skal dog gøre opmærksom paa, at den Fordring, der først er stillet i § 3 b, hvor der nu staar, at man skal være fyldt 25 Aar for at kunne komme ind under Loven, ønskede man rettet saaledes, at der fordredes Fuldmyndighedsbevis, og dette Ønske har jeg taget Hensyn til. I Lovens § 9 staar der „Statshjælp“. Fra forskellig Side ønskede man i Stedet Ordet „Statslaan“, og denne Rettelse har jeg ogsaa foreslaaet. Den vigtigste Ændring er naturligvis den, der foreslaas i § 7, hvor Laaneværdien omtales. For Øjeblikket er den som bekendt 6,500 Kr. under normale Forhold og kan, hvor Jordpriserne er særlig høje, sættes op til 8,000 Kr. Baade i Husmandsforeningerne og i Amtskommissionerne er man enig om, at der her bør ske en Ændring, og man har derfor foreslaaet, at man ikke satte nogen bestemt Grænse opad, men blot i Loven satte den Betingelse, at det Brug, der oprettedes, skulde bevare Karakteren af et Husmandsbrug. Denne Fordring har jeg taget Hensyn til, for jeg tror, den er baade rigtig og heldig.

Den bestemte Grænse, enten den er sat til 6,500 Kr. eller 8,000 Kr., har medført stor Vanskelighed baade for Amtskommissionerne og for dem, der søger Laan i Henhold til Loven. Det er mange Gange gaaet saaledes, at naar den unge Mand har købt et Stykke Jord og lagt sin Plan saaledes, at han mener at kunne nøjes med et Laan f. Eks. efter en Værdi af højst 8,000 Kr., har det dog, naar hele Husmandsbruget er færdigt med Besætninger, Bygninger og Inventar, vist sig, at det oversteg de 8,000 Kr., men han kan kun faa Laan efter de 8,000. I saa Henseende antager jeg, at Amtskommissionerne i mange Tilfælde har lempet sig efter Loven, hvad jeg ogsaa finder meget rigtigt. Men Følgen deraf er den, at i Stedet for,

som forudsat, den, der faar et saadant Statslaan, kun skulde møde med $\frac{1}{10}$, maa han, hvis Ejendommen staar ham i en højere Sum end 8,000 Kr., møde med en langt større Kapital, og det, som jeg anser for at være Hovedsagen ved Oprettelsen af disse Husmandsbrug, er, at vedkommende kommer i Gang straks og ikke kommer til, naar han staar med det færdige Brug, at trænge til flere Penge, end han har gjort Regning paa og har været i Besiddelse af, eller at han ikke maa opføre en mindre Bygning end strengt nødvendigt og med en mindre Besætning og mindre Inventar, end et Husmandsbrug kræver. Hvis det er Tilfældet, vil man let se, at den unge Mand kommer i en saare vanskelig Stilling i de allerførste Aar. For det første modtager han ofte et Stykke Jord, der er i daarlig Kultur og ude af Drift, og naar han saa dertil har opført lovlig smaa Bygninger og ikke har tilstrækkelig Besætning og Inventar og ikke en Gang har den Kapital, som han har ment var nødvendig for at oprette dette Husmandsbrug, fordi Udgifterne har oversteg det Overslag, han har gjort til at begynde med, skal han ikke alene afbetale den Gæld, han yderligere skal stifte, men han skal forøge sin Besætning og sit Inventar og sætte hele Bruget i Drift, men dette er mere, end en Mand kan overkomme i de første Aar. Derfor har jeg ment, at denne Paragraf var den vigtigste i hele Lovforslaget. Jeg gaar ud fra, at det har den største Betydning, at en Mand, naar han altsaa holder sig indenfor den Ramme, at Husmandsbruget bevarer Karakteren af et Husmandsbrug, kan købe sin Jord til den Pris, han nu en Gang kan faa den til, og saa kan opføre sine Bygninger, gøre dem fuldt færdige og skaffe sig den Besætning og det Inventar, der skal til, og saa kan vide, at naar han er færdig med dette, og det er blevet vurderet af Amtskommissionen, kan han faa de $\frac{9}{10}$ deraf i Laan.

Jeg ser meget vel, at man ved denne Bestemmelse lægger en yderligere Myndighed i Amtskommissionernes Hænder, end de alt har, men i det hele afhænger denne Lovs gode Virkning af, hvorledes disse Amtskommissioner forstaar at bringe Loven ud i Livet. Jeg nærer ingen Betænkelighed ved at lægge denne større Myndighed i vore Amtskommissioners Hænder. De har gjort et godt Arbejde i den Tid, der er gaaet, og er nu inde i hele Virksomheden. Nu kræver de denne Forandring i Loven, og det synes jeg, man skal